List 14. **NOVICE** Tečaj LX.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone in za četrt leta 1 krono 50 vin., — po pošti prejemane pa za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vin., za četrt leta 1 krona 80 vin. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 80 vin. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 16 vin., za dvakrat 24 vin., za trikrat 30 vin. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 4. aprila 1902.

Politični oddelek.

Celje.

Slovenskemu narodu se pogostoma očita politična nezrelost. Kaže se, da to očitanje ni neosnovano, da se res še davno nismo povzpeli do tiste politične zrelosti, ki je jamstvo uspešnega političnega delovanja. To izpričuje burna razprava, ki se je v javnosti vnela zaradi celjskega vprašanja.

Nemci zahtevajo odstranitev takoimenovanih samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredov v Celju. Leta 1897. je državni zbor za te razrede določeni znesek črtal iz proračuna. S tem so ti razredi izgubili podlago in od tedaj vise v zraku, od danes do jutri.

Letos se je prvič zopet vršila proračunska razprava in Nemci so pri ti priliki zopet formulirali svojo zahtevo. Kakor znano, je bila resolucija grofa Stürgkha, zahtevajoča odstranitev celjskih razredov, odklonjena, a le slučajno, samo vsled tega, ker so Italijani glasovali s Slovani. Zmaga Slovanov je torej več kot sumljive vrednosti, kajti o tem ni dvoma, da se Nemci in Italijani zopet združijo in da potem lahko dosežejo svoj namen.

V teh razmerah je „Slov. Narod“ priporočal štajerskim Slovencem, naj bi uvaževali, če morda ne kaže narediti boju zaradi celjskih razredov konec s tem, da se Slovenci odpovemo tem razredom, ako se nam na mesto njih ustanovi popolna slovenska gimnazija v Žalcu ali v Št. Jurju.

„Slov. Narod“ je svojo misel vsestransko utemeljil. Glavni njegovi razlogi so:

1. Položaj je tak, da Slovenci najbrž izgubimo celjske paralelke, ne da bi se nam zanje sploh dalo kako nadomestilo, kajti Nemci groze z obstrukcijo in imajo tudi moč jo izpeljati, dočim bi slovenska obstrukcija ne imela uspeha, ker se v slučaju slovenske obstrukcije ni na nikogar zanesti.

2 Slovenski razredi v Celju so obsojeni na večno vegetiranje. Slovenci potrebujemo pred vsem, da se naše srednje šolstvo spopolni in uredi, a dokler je treba vse moči posvečevati obstanku celjskih nemško-slovenskih razredov, je vsako upanje na uspehe v šolskem oziru izključeno.

3. Ako se potom porazumljenja z Nemci doseže popolna gimnazija v Žalcu ali v Št. Jurju, je s tem za vselej preprečeno, da bi Nemci pomagali Italijanom iztisniti hrvatsko gimnazijo iz Pazina.

Ti argumenti „Slov. Naroda“ so na vsak način tako tehtni, da zaslužijo resno uvaževanje in so vredni temeljitega razmotrivanja. A mesto stvarne razprave, se je umetno napravil vihar. Psovke in natolcevanja vsake vrste lete v obilni množini na pregreški list in na tistega moža, ki je izrazil le misel, naj se poskusi velevažno vprašanje rešiti potom porazumljenja, namesto, da se ta stvar izpostavi prenevarni vojni. „Izdajalstvo“ je še najmilejši izraz, s katerim se tira ta gonja.

Tudi nekateri celjski gospodje so obelodanili ostro izjavo proti tej misli. Obljubili so sklicati poseben shod, a agitacija pred shodom kaže, da se ne gre za kako resno razpravljanje glede eventuvalnega kompromisa, nego za golo demonstracijo proti vsakemu kompromisu.

Pri tej gonji je posebno značilno dvoje.

Pred vsem moramo konstatirati, da tisti, ki odklanjajo vsak kompromis, ki niso vzeli truda, da bi navedli le jeden sam stvarni razlog za svoje stališče. To je gotovo jako karakteristično in kaže, da nasprotniki kompromisa nimajo stvarnih argumentov za svoje stališče.

Zlasti pa je značilno, da vpije najglasneje katoliško-narodna stranka na Kranjskem. V „Slo-

vencu" je dan na dan brati najgromovitejše tirade, najhujše obdolžitve, najsrditejše napade, dasi je prav ta stranka šele pred kratkim kar gorela za to, naj se namesto celjskih paralelk ustanovi popolnoma slovenska gimnazija v Žalcu.

Malo časa predno je v proračunskem odseku prišla na glasovanje resolucija grofa Stürgkha, je „Slovenski List" priobčil članek, v katerem se je jasno in odločno zavzel za to, da naj se žrtvujejo celjske paralelke in naj se mesto njih zahteva gimnazija v Žalcu.

„Slovenski List" je glasilo katoliško-narodne stranke. Vse oficijelne izjave te stranke se razen v „Slovencu" tiskajo v „Slov. Listu". Gosp. dr. Šušteršič je po volitvi v V. kuriji pokazal, da je „Slov. List" njegovo specialno glasilo, kajti v tem listu je priobčil svoj s polnim imenom podpisani oklic, v katerem je klical na združenje vse tiste, katerih ne prišteva k stranki dr. Tavčarja. Odgovorni urednik „Slov. Lista" je član uredništva „Slovenca", tiska se „Slov. List" v zadružni tiskarni, kateri načeluje dr. Šušteršič, načelnik konzorcija, ki „Slov. List" izdaja, je katoliško-narodni poslanec Vencajz, glavna sodelavca sta katoliško-narodna deželna poslanca dr. Schweitzer in dr. Brejc.

V tak list gotovo ne pride načelno važen članek, ne da bi stranka zanj vedela. Katoliško-narodna stranka je vedela za tisti članek in se je tudi strinjala ž njim.

To pa svedoči, da je vsa njena sedanja ogorčenost neiskrena, da vpije le zaradi gonje, da bi na Štajerskem lovila pristašev. Sicer pa smo prepričani, da jej v stvarnem oziru ni niti za ohranitev celjskih paralelk niti za gimnazijo v Žalcu, ker so vse njene težnje take, da jim škoduje tudi najmanjši izobraževalni zavod.

Politični pregled.

Notranji položaj. — V ospredju vseh političnih razprav stoji celjsko vprašanje. Vlada namerava posredovati med Slovenci in med Nemci, da bi se glede celjskega vprašanja dosegel kompromis in upa, da se ji to posreči, zlasti ker se za to vnemajo tudi zmernejše nemške stranke. Radikalni Nemci seveda nočejo ničesar slišati in groze vladi z najhujšo obstrukcijo, ako brezpogojno ne odpravi celjskih paralelk. Pa to ni jedina težava, s katero se ima vlada boriti. Nastale so še druge. V torek so se na Dunaju zopet začele skupne ministrske konference. Razpravljalo se je o carinskem tarifu in o avstrijsko-ogrski trgovinski in carinski nagodbi. Že v sredo se je izvedelo, da so nastala mej cislitvanskimi in ogrskimi ministri taka nasprotja, da se je začelo govoriti o splošni ministrski krizi. Odličen levičarski vodja je rekel, da je Körber že izgubljen. Oficijozno so bile te govorice sicer vse dementirane, ali vzlic temu je res, da je nasprotje mej cislitvansko in ogrsko vlado tako, da lahko nastane vsak hip kriza.

Körberjevo opravičevanje. Vihar, ki so ga zagnale nemške stranke zaradi glasovanja o celjskem vprašanju, je tako naraščal, da ministrski predsednik občutil potrebo, se pred javnostjo opravičiti. Nemške stranke očitajo dr. Körberju, da je namreč on kriv, da je bila Stürgkhova resolucija odklonjena Körber se v „Linzer Tagespost" opravičuje, tako-le: Poljaki so glasovali proti Nemcem ker jih je nemški poslanec Demmel provociral. Na Italijane nima vlada nič upliva, minister Piętak, pa je glasoval proti Stürgkhovemu predlogu, ne da bi bil to ministrskemu predsedniku povedal. Körber se čuti torej nedolžnega, toda ostale nemške stranke mu vender nočejo priznesti in zlasti zahtevajo, da mora odstopiti minister Piętak. To se pa skoro gotovo ne zgodi, zlasti ker je minister Rezek z ministrom Piętakom solidaren.

Nemški strankarski minister. — Poroča se, da hoče Körber ponuditi nemškim strankam portfelj posebnega Landsmannministra, kakršnega ministra imajo tudi Čehi in Poljaki

Balkan. — V Macedoniji in tudi v Albaniji so se zadnji teden pojavile večje ustaške čete. Prišlo je že do raznih političnih umorov in do krvavih bojev s turškim vojaštvom. Sodi se, da so te revolte naznanjevalke velikih dogodb. Vse kaže, da se na Balkanu kuha nekaj posebnega. S tem je najbrž tudi v zvezi potovanje bolgarskega ministrskega predsednika Daneva na Rusko.

Francija. — Volitve v parlament se bodo vršile 27. aprila. Boj bo jako hud. V maju potuje prezident Loubet na Rusko.

Vojna v južni Afriki. — Mirovna pogajanja mej Buri in Angleži se sicer še niso začela, a priprave se delajo. Te dni se snidejo burski vodetelji v Afriki na posvetovanje glede mirovnih pogojev. Zajedno je odpotoval nizozemski ministrski predsednik Kuyper v London, očitno da kot posredovalec. Kuyper je imel pred svojim odhodom v London posvetovanje z burskimi delegati v Bruselju, velikonočni teden pa je bil burski poslanik dr. Leyds v Parizu in je imel tam sestanek z lord Roseberryjem in več druzimi voditelji angleške liberalne stranke. Stvar je menda v pravem teku.

Obrtnija.

Naši denarni zavodi.

I. Ljubljanska kreditna banka.

Občni zbor „Ljubljanske kreditne banke" se je vršil dne 25. t. m. Iz poročila, ki je bilo odobreno, posnemamo naslednje podatke:

Z obračunom za leto 1901 končava s čistim dobičkom 50.200 K 36 vin. = 10 % delniške glavnice.

Posamezne točke čiste bilance ter računa izgube in dobička, kakor tudi izkaze o splošnem prometu za leto 1901 bodete, razvideli iz predležečih Vam iztisov letnega poročila. Le-to smo, ker naša prva bilanca za čas od 1. septembra do 31. decembra 1900 ni bila objavljena v posebnem poročilu, popolnili še s čisto bilanco ter računom zgube in dobička z dne 31. decembra 1900, in pa z izkazi o splošnem prometu v prvih 4 mesecih bančnega delovanja.

Vaši pozornosti priporočamo navedene izkaze, ki Vas pouče, da se je bančno poslovanje tekom preteklega leta precej razširilo. Dovoljujemo si le opozoriti Vas na izdatni prirastek vlog, kateri svedoči o rastočem zaupanji v našo banko. Obilica pri nas na-

loženega denarja in vsled tega rastoči reeskomptni kredit naše banke omogočila sta nam, gojiti v večjem obsegu menični eskompt, iz katerega rezultuje tudi glavni del našega čistega dobička.

Glede ostalega izrednega bančnega delovanja v preteklem letu moramo omeniti nekaterih važnih korakov v razširjenje bančnega delokroga, o katerih smo prepričani, da bodo naši banki na korist in da jej prineso v bližnji bodočnosti nekaj sadu.

Že v začetku leta 1901 nameravali smo pri Ljubljanski kreditni banki diskontno društvo slovenskih posojilnic, za katero se je med posojilnicami javilo precej živahno zanimanje. To se je spričevalo na izredni udeležbi interesovanih krogov pri ustanovnem občnem zboru, kateri se je vršil v navzočnosti delegatov 35 zastopanih posojilnic dne 15. decembra l. 1900.

A dotična pravila niso bila oblastveno potrjena. Glavna zapreka bila je v nepopolnosti bančnih pravil, katerih temeljita izpremenba je morala torej biti naša prva skrb; temeljita tudi zato, ker ima Ljubljanska kreditna banka po intencijah njenih ustanoviteljev namen, da razširi svoj delokrog po vseh deželah avstrijskega juga.

Nekatere izpremembe sklenile so se že na prvem rednem občnem zboru dne 6. marca p. l. Le-tem sledile so nadaljne izpremembe, sklenjene na izrednih občnih zborih dne 29. junija in 30. novembra pr. leta. Te izpremembe bančnih pravil imele so na razširjenje bančnega delokroga velik vpliv.

Inicijativi in posredovanju svojega gospoda predsednika in njegovega namestnika se moramo zahvaliti, da je prišlo poleg zveze z Dunajsko podružnico Živnostenske banke pro Čechy a Moravu tudi do tesne zveze s prvima zagrebškima denarnima zavodoma, namreč s Prvo hrvatsko štedionico in Hrvatsko komercijalno banko. Ta zveza omogočila nam je, da smo začeli zanimati se za ustanovitev svoje prve podružnice in to v Spljetu.

Predno smo se odločili za ta važni korak, bilo je že z ozirom na izdatno povekšanje bančnega prometa in razširjenje njenega delovanja potreba uvaževati o primernem in temeljitem okrepčanji finančne podlage naše banke.

Odlokom c. kr. ministrstva notranjih zadev z dne 18. oktobra pr. leta bilo je Ljubljanski kreditni banki dovoljeno povišati delniško glavnico od 500.000 K na 1,000.000 kron z izdanjem 1250 mladih delnic po 400 kron nominala.

Ozirajoč se na dosedanji uspeh bančnega poslovanja sklenili smo izdati mlade delnice z ažijem po 40 kron ter razpisati subskribcijo na dan 1. decembra l. 1901, katerega dne je tudi bila subskripcija izvršena in vse mlade delnice polno vplačane.

Doseženo ažijo v znesku 50.000 kron odkazalo se je takoj (na podlagi sklepa občnega zbora) rezervnemu zakladu, kar je za položaj, ki naj ga zavzema Ljubljanska kreditna banka na denarnem trgu, neprecenljivega pomena.

Podružnica v Spljetu je začela poslovati dne 7. januvarja t. l. in kakor vse kaže, moremo imeti opravičeno upanje, da bode dobro uspevala in zlasti blagodejno vplivala na gospodarske razmere kraljevine Dalmacije.

H koncu svojega poročila moramo omeniti še industrijalnega podjetja, katero nameravamo spremeniti v delniško družbo.

Kakor ste že razvideli iz svoječasno izdanih prospektov, sklenili smo z gospodom Kukcem pogodbo zaradi spremembe obeh njegovih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v delniško družbo in je v to svrho od Ljubljanske kreditne banke razpisana subskripcija na 2000 delnic po 400 kron končala s popolnim uspehom in je 20 % delniškega kapitala že vplačanega.

Kakor hitro bodo dotična pravila oblastveno odobrena, bodemo povabili subskribente, da vplačajo ostalih 80 % delniškega kapitala in se bo toraj vršil ustanovni občni zbor, po katerem nova delniška družba prevzame obe pivovarni na svoj račun.

Prvi korak je to, s katerim je Ljubljanska kreditna banka pokazala, da hoče drage volje pospeševati na slovenskih tleh še malo razvito industrijo; upamo in prepričani smo, da ne ostane samo pri tem skromnem poskusu, temveč, da bo naša banka na tem polji, čegar obdelovanje je ob primernej previdnosti jako hvaležno, naprej delovala in s časom lepih uspehov dosegla.

Naše poročilo ne bi bilo popolno, ko bi se ne spomnili hvaležno Živnostenske banke pro Čechy a Moravu v Pragi oziroma njene podružnice na Dunaji, katera je sodelovala pri ustanovitvi Ljubljanske kreditne banke ter je vzela polovico nje prvih delnic. V „Živnostenski banki“ našli smo močno in krepko zaslombo, kakoršna je vsakemu mlademu bančnemu podjetju neobhodno potrebna.

Nadalje se moramo zahvaliti Zemski banki království Českého v Pragi, katera nam je že v začetku našega poslovanja otvorila z redko postrežljivostjo primerni reeskomptni kredit in nam na ta način omogočila, da smo v meničnem oddelku dosegli precejšen promet.

V nižje navedenem predlogu o razdelitvi čistega dobička nahaja se tudi točka 2000 kron za pokojninski zaklad uradništva naše banke.

Odločili smo se Vam predlagati, že sedaj ustanovitev pokojninskega zaklada za uradništvo, kateri naj bi se z jedne strani dopolnjeval od banke same v primeri z doseženim letnim prebitkom, z druge strani pa z mesečnimi prispevki uradnikov na podlagi pokojninskega statuta, kateri se Vam bo tekom tega leta predložil v odobrenje.

*

Uverjeni smo, da nam ni potreba še posebej dokazovati pomen tega, za blagor uradništva storjenega koraka in da dotični predlog soglasno odobrite.

Radi razdelitve čistega dobička v znesku 50.200 K 36 vin. dovoljujemo si konečno Vam staviti sledeči predlog:

5 % rezervnemu zakladu v smislu § 38 pravil	2 510 kron	— vin.
5 % dividenda in 1 % superdividenda na 1250 starih delnic .	30.000 „	— „
10 % tantiéma upravnemu svetu od 22 kron 690 kron	2.269 „	— „
izredna dotacija rezervnemu zakladu	10.000 „	— „
za ustanovitev pokojninskega zaklada	2 000 „	— „
nagrada uradništvu	1.330 „	— „
davčna rezerva	2 091 „	— „
Skupaj . .	50.200 kron	36 vin.

s čimur je ves dobiček za leto 1901 porabljen.

(Konec prih.)

Kmetijstvo.

Ali se čebelarstvo izplača?

O tem vprašanju poroča neki slovaški čebelar sledeče: Ali se čebeloreja dandanes izplača, to se splošno zanika. Vendar jaz ugovarjam, ker sem po več nego desetletni izkušnji prepričan, da kdor se — seveda ob ugodni legi — z vso ljubeznijo in veseljem posveti in trudi s čebelami, njemu se trud primerno izplača. Še nobenega leta ni bilo dozdaj, da bi mi čebeloreja bila v škodo, pač pa je saj vsakih deset let kakšenkrat bila letina za čebele jako ugodna, da, bogata. To govorim iz lastne izkušnje in priznati moram, da so mi te ljube živalice prinesle že marsikak groš. Letos (l. 1897.) dal mi je jeden panj 20 *kg* tekoče strdi in še 20 *kg* v satovju, torej 40 *kg*. Nekateri čebelarji dobili so še večji pridelek, ali mislim, da je že to zadosti. Z drugih panjev sem dobil primeroma okoli 20 *kg*, ne vračunši, kar sem oddal za hrano slabejšim panjem. Ali ni to lepa plača za lahko delo in prijetno skrb, ki ga prizadene čebelarstvo?

Seveda, kdor nima veselja k temu in opravlja posel čebelarja le, kadar utegne, njemu ne uspevajo čebele, kakor bi ob umnem oskrbovanju. „Komur se lení, temu se ne zelení“, pravi pregovor.

Da se nam čebelarstvo izplača, treba se je te stroke z vso skrbjo poprijeti. To pa se zgodi, če se čebelar začetnik o čebeloreji najprej dobro pouči, potem še le začne čebelariti. Marsikateri škodi in izgubi, ki bi ga, začetnika, sicer doletela, bode se lahko izognil. Prvi pouk lahko najde iz knjig, ali iz ust in kazanja umnih čebelarjev, drugo ga bode potem učila skušnja.

Čebeloreja pa ni le samo za dobiček, nego ona dela človeku tudi veliko zabave. Kako prijetno je v spomladi in po letu sedeti ob ulnjaku ter opazovati nebroj marljivega drobiža, ki s šumom svojih drobnih perutnic se vrvi pred panji s tako naglico in marljivostjo, kakor da bi ta čas imela vedno „sejm“. Pa imajo res sejm ob lepem vremenu, ker v tem času obiščejo po milijone cvetk, od katerih — sicer brezplačno — odkupujejo žlahten sok — strd. Ta velja potem prvič čebelarju v plačilo za trud, potem pa ljudem sploh v porabo za zdravila in razne slaščice. Te sladnosti bi človek nikakor ne mogel dobiti in uživati, da mu ni stvarnik dal v pomoč drobno živalico — čebelico.

Pa še nekaj pospešuje razvitek čebelarstva, namreč to, da se v začetek te stroke ne potrebuje velikega kapitala. Od začetka začne čebelar le s par panji, polagoma se mu sami pomnožijo, da je poln ulnjak. Seveda, kakor rečeno, velja to v kraju, kjer lega in priroda čebelam ugaja. V lepem, cvetja polnem kraju se čebele gotovo dobro ponašajo. Ker ne vprašujejo, čegava je ta ali ona gredica, njiva, log ali drevje? Vse jim je prosto, kakor nobenemu drugemu. Saj pa tudi nedolžno obirajo in izvršujejo svoj posel, da se jim od nikogar ne more očitati kaka škoda.

Najbolj pa ugaja čebeloreja takim, ki imajo delo vedno doma, da so pri roki, kadar treba streči čebelam, zlasti pri rojenju, ob času krmljenja itd. Tak jih tudi lahko opazuje, da zve kmalu za vsak pogrešek, ki se godi v ulnjaku, kar se večkrat zgodi. Zamudi se morda tuintam kako urico časa, ali to mu povrnejo čebele v jeseni, kadar imajo polne panje sladkosti.

Pohorski.

Poučni in zabavni del.

Sneg.

Slika s Korotana.

Spisala Gabrijela Preissova. Prevel A. Dulan.

Lukež ni imel navade, šumno prihajati in zapirati duri, a storil je to nalašč, da bi domači spoznali, da mu je lahko pri srcu, tako povsem dobro in svobodno.

Po večerji je vstal, snel z letve nad seboj klobuk in gledaje samo srpo k durim, rekel je tiho: „Tako, lahko noč! Kogar že zjutraj ne vidim, naj se ima tu dobro . . .“

Z rodovine mu nihče ni več odgovoril; kajti tudi že mati je bila premagana od odgovarjanja in vzdihovanja. Od nedelje, ko se je Luka vrnil iz cerkve, kjer je moral slišati prvi oklic Franjice Borovčeve, delal je materi skrb in muko. Često je bil vznemirjen, užaloščen do joka. Zdelo se mu je, da suhi listi, po vetru pred njim k zemlji poletavajoči in šu-

meči, z njim vzdihujejo in se nagibajo nekam k poginu. Dozdeval se je kakor nalomljen, niti v hoji se ni mogel ravno držati, silni veter stresel je vitko njegovo postavo, kakor malega dečaka.

Kadar je prišel na vrh ceste in se je pred njegovimi očmi na spodnjem delu pogorja razprostiral borovi klin s pohištvom, katerega štiri sprednja okna so bliščela v poldnevnem solncu, razlil se je v njem srd v trpkem spominu, da bodo sedaj že njegovi domači imeli pokoj . . .

Od matere počenši do najmlajše sestre Zefke so mu vsi očitali in ga dražili, da je hodil za Franjico. Opravljali so jo, kakor kakšno pastirico. Denarja imela je malo na posestvo za izplačevanje drugih („res to je bilo glavno“ — oponašal je bridko Luka) razuma malo, moči k delu malo, krasoto in dobrost so ji zanikavali. Brat vojak se je posmehoval, da ima lase kakor lisica (oh, kako glupo je to razumel — ravno ti lasje bili so na Franjici najlepše) in je trdil, da ne zna dobro plesati, da skaklja kakor kraljik, kar tudi ni bilo resnično. Drugi brat je rekel, kadar je hotel Luko razdražiti: „Idi raje za to zmrznenko“. S tem je meril na okoliščino, da je bila Franjica nežne drobne postave. Že je i nedorasla sestra Zefka pokazovala željo pazeč in prežeč, kje in kako se je Luka s Franjico sešel, in potem je to ovadila materi, katera je zbog tega takoj začenjala prepir.

Luka seveda vso to nemilost svoje rodovine Franjici zamolčati ni vedel. Komu drugemu bi tudi mogel potožiti, nego njej? Franjica poslušala ga je pokojno do konca, ni se zasolzila, niti na te razne ji prisojene hibe odgovarjala. Ta njena mirnost in stanovitnost sta Lukeža tešili; zagledala se je samo v zemljo in rekla: „Saj jaz se vam ne vsiljujem! A imel bi svojim ljudem reči, da svobodno dekle more v poštenosti govoriti s komur hoče . . .“

„Naši pa rečejo, da Franjica si razumna — da, ta je jako razumna“! mislil si je Luka.

Od nekega časa nosila je Franjica vender jezo v srcu, da ji že Lukova mati, kadar sta se srečali, niti zahvalila ni se za pozdrav. „To se ne dela niti najhudobnejšemu človeku“ — jezila se je devojka, in že od te dobe vsak čas ljubljencu predbacivala: „Prosim te, zakaj k nam hodiš, ko ti to vaši za zlo jemljejo? Imej vender razum“.

Luka se je samo zasmehljal, mislil si je pokojno, da je vender nihče na svetu ne more ukovati v sužnjost ali zapreti v kamrico. Bilo je samo treba zaprek pretrpeti in prebiti. Ali da tega ni znal ljubljenki reči, da ni njej, tej razumnej, katera je mogla vse bolje naprej vedeti, nego on, povedal, da bi se za nič ne brigala in ostala njemu verna! Sedaj je to grozno obžaloval.

Pred žetvami odšla je Franjica k babici na štirsko stran; popotovala je k nji vsako leto, da bi jej v najnujnejšem času pomagala, in je ostala tam tri, štiri tedne. Luka se je teh praznih letnih večerov brez Franjice že od spomladi bal, a tem žalostneje mu je bilo, da se je deva morala naglo odpraviti, ne da bi se pri njem poslovila in ž njim dogovorila, na kakšen način se bodeta dopisovala. Pustila je Lukata samo po tovarišici, tesarjevi Katri, stokrat pozdraviti, a na noben način naj bi za njo ne pošiljal pisem, dokler mu ona na znanje ne da.

Preteklo je pet, šest nedelj, a Franjica ni pripotovala nazaj — ni poslala obljubljenega poročila. Luka je hodil kakor zgubljen; po delu v poletnih večerih je jedino le lovil in zopet spuščal zelene konjiče po potu, odhajale z doma na določeno stran do negotovega cilja.

Tako je vsak večer v suhem in v dežju porabil uro za pot še čez Trudnovo, kjer so stanovali Borovčevi. Tam je zakrivaje se za vrtom, odtrgovaje in mencaje v prstkih glogove listke, potrpežljivo čakal, da bi videl v bližini koga iz družine ali malih sester in bratov Franjičinih, da bi jih vprašal, so li že dobili pismo, da pride najstarejša jutri ali pojutrajšnjem.

Do stavbe se ni upal. Čutil je, da ga letos Borovčevka dvakrat ni pozdravila in Borovec imel je razum tega vedno to navado pri vsakem Lukeževem posetu s takovim čudnim pogledom vprašati: „Kaj ste nam dobrega prinesli“? Luko niti kot znanca ni tikal.

Dan je zbežal za dnevom, dnovi so se krajšali, in že Luki niti ti glogovi listki niso preostali v kračenje dolgega časa — vsi šo že popadali.

Franjica ni prišla, ali Lukova rodbina, ne vedoč, kaj se godi, mučila, zbadala in grozila je dalje — Luka že tega niti poslušal ni . . .

Tu je prišla k njim v soboto opoludne z nekim izgovorom Katra tesarjeva, govorila je to in ono in je v jednomer samo hotela, da bi ji šel Luka pokazat golobe. Vender je bil Luka nepripravljen, zdelo se mu je, da Katra to željo že četrtokrat samo tako za šalo ponavlja; pojmil in zarudel je stoprav, ko je za materinim hrbtom povzdignila pepelnasto pisemce in zamižgetala z očmi. Seveda si že ni mogla pomagati, da je to zapazila tudi štirinajstletna Zefka.

„Tako pojdi Katra, pogledat golobe“ — pozval jo je konečno Luka tresočim se glasom in hitel že sam napred iz durij izbe.

Zefka je pogledala na Katrini roki stopivši nekako na prstke, in ko je ona krenila za Lukatam, hitela je tudi urno z njo. Vzbog tega se je Katra na pragu odločila: „Ali polagoma nastaja že večer — da bi bila že doma. Ne bi li mogel me, Luka, košček pota sprevoditi“?

„Saj imam tudi ravno na to stran pot“ trdil je Luka in se je že samo tako v domači kratki suknji pridružil devi. Ko sta izgubila stavbo izpred očij, oddala je Katra molče Lukatu pismo; ni bilo treba povedati, od koga prihaja.

Luka obrnil je je na dlani; pozdravilo ga je tako divno pepelnasto to pisemce, dasi je imelo zadej na ovitku zelenkasto vigneto z besedami: „Pozdrav z daljine“. Ali vender se je Luka nasmehljal, vtaknil pismo v žep, in iz hvaležnosti prišlo mu je na misel, da Katro dober kos sprevodi . . .

„Nečeš si tega takoj prečitati“, omenila je tiho Katra.

„Oh ne“ — nasmehljal se je zopet Luka. „Prej te daleč sprevodim, za to, ker si se sama upala na to dolgo pot“.

Prosila me je za to — poslala mi je tudi pismo kot svoji najboljši tovarišici, pravila je Katra in je zapored govorila s takovim nizkim glasom, s kojim se vzbuja sočut in zaupanje.

Ali Luka ni bil v tem položenju, da bi se s kom o Franjici pogovarjal — ni hotel izgovoriti niti njenega imena. Zdelo se mu je, da to dolgo njegovo brezuspešno čakanje in vse žalovanje po nji se more očitovaje zaupati samo mej njima vzbog tega je tudi njeno pismo le v samoti mogel prečitati. Počel je razkladati nekaj s cela druzega, vsakdanjega, ali konečno se je prijateljsko zagledal na malo, čokasto Katro, kako hitro podviza korake proti domu, in da je to daljno pot sem in tja rada dokončala za njega in Franjico. In tu se ga je polastila takova hvaležnost in spoštovanje k tej neznatni nelepi Katri, da bi jej takoj roko poljubil za njeno požrtvovalno zvestobo. Takova misel bila je mej njima seveda samo za smeh, ali vender jo je Katri moral zaupati iz hvaležnega srca.

„Začudimo se, roko bi mi poljubil kakor kakšnemu visokovrednemu gospodu“, zasmijala se je deva smelo, — „ali poljuba bi mi kot moško podobo dekletu vender ne dal. Ali za to sem jaz malo lepa“!

Saj ti bi se sama ne dala poljubiti“! — obrnil je Luka njeno opombo, da bi v nji ne ostala jeza.

„Zakaj ne“! rekla je Katra z gotovostjo. „Imajo-li uživati samo druge“?

„Tu se je v Luki vzbudila srčnost: „Tako to dokaži“! vskliknil je odločno.

Česar se Luka v istini ni nadejal, Katra ostala je molčeča. Povesila je v gostem mraku oči in čakala. „Bila bi to njena sramota, ko bi je sedaj ne poljubil“, — mislil si je Luka in nagibaje se k devi navzdignil je s dlani njeno obličje in se dotaknil hlastno njenih ustnic. To smatraj torej za verno donašanje tega pisma — rekel je potem in dodal troho zmočeno: „Ali Franjici tega ne smeš povedati, mogla bi iz tega nastati glupost“.

Katra ni odgovorila, dokler nista prehodila prilično 100 korakov. Ta se je ozvala nekako žalostno: „Kaj bi že imela Franjica o tem kaj govoriti“.

„Istina — nič“ — nasmehljal se je Luka. „Ali veš“ — dostavil je resneje, — „ona bi o naju rekla, da to ni razumno —“

„Veš kaj, Luka“ — počela je z nova žalostno Katra — „za jedno te hočem prositi. Kadar prečitaš pismo, katero sem ti prinesla, ne spominjaj se me v zlem smislu. Jaz za nič ne morem — jaz na njenem mestu bi ti tega ne mogla storiti, ko bi me do najpoznejše smrti ne mogel vzeti“.

Luka se je ustavil, sedaj že ni mogel dalje iti. Voščil je ji naglo lahko lahko noč, in komaj se je obrnil, jel je polagoma vleči pismo iz žepa. Zdelo se je tako gorko in težko . . . Zakaj to? Obrnil se je še, je-li se za njim tesarjeva Katra ne ozira . . . Ne — o tej že ni bilo ne duha ne sluha. S tako neokretnimi, težkimi prsti počel je trgati ovitek v levici pismo trdno stiskaje, ker mu je prihajalo na misel, da mu more pasti z rok, zibniti. Konečno izvlekel je popisani listek, ali tu je tudi zapazil, da že ni možno razločevati pisave; bila je že okoli in okoli popolna tema. Trepetajoč prehodil je zopet kos pota, in pa mu prišlo na misel, da ima pri sebi klinček. Ustavil se je in opiraje se na brezo, izvlekel je škatljico s klinčeki iz žepa in užgal srečno dve k sebi pritisnjeni glavici.

Ali pripravljeni listek bil je s pismenkami doli obrnjen. Obrnil ga je počasi, kakor da bi si prekliceval zaporedoma kako silo na pomoč, in je pregledal najvzgornejšo vrsto.

„Hvaljen bodi Gospod Jezus Kristus. Ljubi Luka“!

Zapalke ugasnile so pred časom, s tresočo se roko užgal je Luka novi dve.

„Kadar dobiš to pismo v roke“ — čital je dalje — „poteši naj Te Gospod Bog, da bi ne bil žalosten. Dajem Ti na znanje, da sem slušala babico in roditelje in bodem imela oklic . . .“

Svetilo je z nova ugasnilo, mrzličavo tresoči se Luka izsul je na dlan vse ostale klinčeke iz škatljice in nažgavši je ob jednem pogoltoval je daljše vrste:

„. . . oklic z Filipom Bajčem, ki ima tukaj pri grofovskem plavžu gostilničarsko obrt. Mene je to vedno mrzilo, da si imel vzbog mene doma sitnosti, a brezuspešno bi se to z nama naprej vleklo. Kadar bi bila odcvetela, poslušal bi mater in iskal bi bogatejšo. Naj je torej nama, dokler je čas, obema pomagano. Jaz Tebi voščim srečo in vse dobro in Te naposled še stokrat pozdravljam. Se spoštovanjem Fani Borovčeva. (Konec prih.)

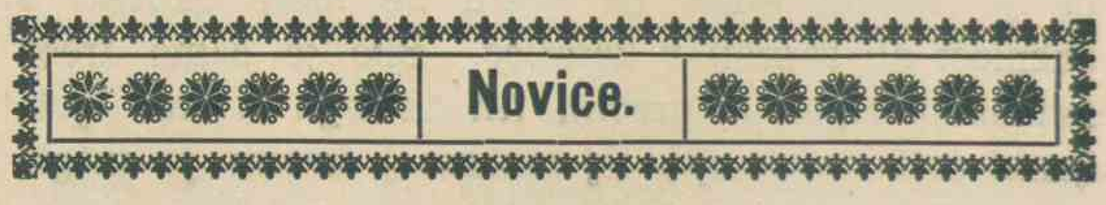

Osebne vesti. Inspektor ljubljanske tobačne tovarne gosp. Viljem Möller je imenovan nadinspektorjem z dohodki VI činovnega razreda. — Stavbni praktikant gospod Karol Pick je imenovan deželnovladnim stavbnim adjunktom. — Srebrni zaslužni križec je dobil orožniški postajevodja v Ljubljani gospod Ivan Debevec. — Poštnim praktikantom v

Novem mestu je imenovan gospod Ivan Šeme. — Poštni ekspedijent v Ljubljani, gospod Anton Šeme, je imenovan poštnim poduradnikom — Višji komisar državne železnice v Ljubljani gosp Josip Kordin je imenovan višjim komisarjem pri generalni inspekciji državnih železnic na Dunaju.

— **Občinski odbor senožeški** izvolil je v občinski seji dne 22. marca t. l. bivšega okrajnega glavarja v Postojni, gosp. Viljema viteza Laschana, častnim članom.

— **Papežev jubilej.** Povodom 25letnice kronanja papeža Leona XIII poslal je deželni odbor kranjski papežu sledeče voščilo: Sveti Oče! Ko širom sveta radosti vskipevajo množice, pridružuje se jim najponižnejše podpisani predsednik deželnega zbora kranjskega ter najudanejšim spoštovanjem izroča Vaši Svetosti preiskrene čestitke in voščila. — Srčno prosi Vsemogočnega Boga, ki je dal doseči Vaši Svetosti na stolu Sv. Petra tegaistega vladarska leta, da bi bili Sveti Oče še dolgo blagodejni učitelj vesoljnega sveta, skrbni pastir narodov in spešitelj zaželjenega miru med rodovi cele zemlje. Izročajoč to voščilo v prepokorni udanosti pred prestol Vaše Svetosti, priporoča sebe in celo deželo očetovskemu blagoslovu Sv. Očeta in se sinovsko udano beleži Vaše Svetosti najpokornejši sin Oton pl. Detela. — Nato je dobil dež glavar nastopni odgovor Njegove eminence kardinala Rampolle: Visokorodni gospod! Predrage volje hitim, da izpolnim naročilo Sv. Očeta, vsled katerega naj Vam naznanim, kako hvaležno je sprejela Njihova Svetost znake udanosti in spoštovanja, katere ste Visokorodni gospod izrazili v pismu z dne 1 m m. (marcija) v imenu deželnega zbora kranjskega. Vzradovali so se Sveti Oče želja in voščil, ki so jih sprejeli od Vas, ter zahvaljujoč se zanje, podeljujejo Vam in vsem članom deželnega zbora kranjskega apostolski blagoslov. O tej priliki se beležim odličnim spoštovanjem preudani M. Car. Rampolla m p.

— **Bolezen mej šolsko mladino.** Ljudska šola v Rovtah nad Logatcem je zaradi „ovčjih koz“, ki so se pred nekaj dnevi pojavile mej mladino, zaprta in pouk ustavljen. Bolezen je razširjena v celi občini rovtarski, ki obsega vasi: Petkovec, Prapretno brdo, Žiberše, Medvedje brdo, Kleviše itd.

— **Izpred sodišča.** Kakor smo ob svojem času poročali, je upokojeni železniški vratar Ludovik Praunseis dne 6. marcija t. l. po neprevidnosti na lovu pri Studencu ustrelil v stegno lovskega čuvaja Ivana Babnika. Dne 28. m. m. se je vršila zaradi tega pri okrajnem sodišču v Ljubljani kazenska razprava proti Ludoviku Praunseisu zaradi prestopka zoper telesno varnost in je bil le-ta obsojen na globo 20 kron. Dan pozneje pa je Ivan Babnik v bolnici umrl. Kazenska razprava se bode sedaj obnovila, če ni postala popred razsodba pravomočna, kajti vsled nastopa smrti Ivana Babnika se dejanje Ludovika Praunseisa kvalifikuje kot pregrešek.

— **Rudeči križ.** V knjižnici c. kr. deželne vlade se je vršil dne 26. m. m občni zbor deželnega pomožnega društva Rdečega križa za Kranjsko. Mesto obolelega društvenega predsednika, gosp. c svetnika Ivana Murnika otvoril je občni zbor društveni podpredsednik gosp. Josip Luckmann in pozdravil navzoče društvene člane in gospode vojaške odposlance c. in kr. stabnega nadzdravnika dr. Zuckermanna in c. in kr. stotnika J. Žagarja. Gospod podpredsednik spominjal se je umrlih članov, posebno društvenih funkcijonarjev gg I. podpredsednika dr. Keesbecherja, Josipa Kušarja, Antona Kleina, in Josipa Merka, kakor tudi predstojnice gospejnega pomočnega društva gospe Celestine Schiffer. Na poziv g. podpredsednika vstali so navzoči v znak žalosti raz sedežev. Iz poročila o društvenem delovanji v letu 1901, katerega je prednašal društveni tajnik, gosp. Alojzij Merlak, je posneti naslednje: Pri zveznem zboru, kateri se je dne 19. maja 1901 na Dunaju vršil o prisotnosti Nj. c. in kr. visokosti gospe nadvojvodine Marije Valerije in Nj. c. in kr. visokosti gospoda nadvojvoda Ludovika Viktorja zastopala sta tukajšno društvo gospoda višji sodni svetnik dr. Andrej Ferjančič in ekscelenca gosp. grof Anton Pace. Prejšnjemu društvenemu predsedniku, gosp. Emerihu Mayerju, izreklo je društveno vodstvo, kakor tudi zvezno vodstvo na Dunaju prisrčno zahvalo za njegovo dolgoletno delovanje. V slučaju vojne ustanovila se bodo na Kranjskem tri zdravilišča, in sicer ena bolniška postaja s prenočiščem, ena rekonvalescentnica in ena bolniška postaja brez prenočišča z opoludansko hrano. Ponudeb zasebnih oskrbovalnic ima društvo 15 za 30 gospodov oficirjev in 51 mož. in ponudeb gospodov zdravnikov 9 in gospodov lekarnarjev 3 Za pomočne akcije v mirnem času ustanovljeni fond znaša sedaj 806 kron 23 vinarjev. Kranjska hranilnica in kranjski deželni zbor darovala sta v društvene namene 600 kron oziroma 200 kron. Kranjska hranilnica je tudi prevzela od društva rdečega križa zalogo vsakovrstnega perila za 444 kron 59 vinarjev, katero je potem podarila bolnicam po deželi. Društvo je imelo preteklo leto 3 častne, 185 rednih in 1 podpornega člana. Društveno premoženje je znašalo 42 938 kron 91 vin. v gotovini in 1130 kron vrednostnih papirjev. Leta 1901 je bilo dohodkov 4374 kron 71 vin., izdatkov 920 kron 66 vinarjev (med temi upravnih stroškov 665 kron 46 vin., podpor 20 kron in kot prispevek k centralnemu fondu 235 kron 20 vin.). Delovanje podružnic je bilo pretečeno leto prav živahno, za katero je zahvaliti dotičnim predstojnikom podružnic. Pri podružnicah je bilo 656 rednih in podpornih članov in 2 častna člana; podružnice so imele premoženja 18.397 kron 92 vin. — več 16 članov in 1440 kron 68 vin. premoženja kot lansko leto. Prispevke podružnic h glavnemu društvu znašale so 682 kron 49 vin. Poročilo in računski zaključek, katerega so računski pregledniki odobrili, vzela sta se na znanje. Vsem, kateri so pospeševali človekoljubne namene „Rdečega križa“, izrekla se je najprisrčneja zahvala, tako Nj. ekscelenci gosp. c. kr. deželnemu predsedniku, visokemu deželnemu odboru, kranjski hranilnici, gg odposlancem k zveznemu zborovanju, gg. vojaškim svetovalcem, gg. predstojnikom političnih oblastev in umirovljena okr. glavarjema gosp. Matiji Grilu in Gustavu del Cottu, dalje gg računskim preglednikom in v Ljubljani izhajajočim dnevnikom Končno se je predlog za združenje deželnega pomočnega društva z gospejnim pomočnim društvom „Rdečega križa za Kranjsko“ sprejel. Ti društvi bodeta naprej skupno delovali in se bo skupno društvo imenovalo: „Deželno in gospejno pomočno društvo Rdečega križa za Kranjsko.

— **Pogozdovanje Krasa.** Na kranjskem Krasu se je zasadilo lansko leto 208.22 *ha* neplodnega sveta z 2,206.000 drevesci, večinoma črnimi borovci, ki so jih dale državne drevesnice brezplačno, ter jih je tudi južna železnica brezplačno privažala. Dela je imelo 2197 delavcev, ki so napravili 14.205 dnin. Dosedaj je našega Krasa zasajenega 1895 89 *ha*.

— **Kardinal Missia** Pogreb umrlega kardinala se je vršil dne 2 aprila. Missia je bil 140 med kardinali, kar jih je umrlo, odkar je Leon XIII. papež. Goriški kapitelj je izvolil generalnega kapitularja, ki bo vodil nadškofijo, dokler ne bo imenovan nov nadškof in sicer prošta Andreja Jordana. Zapuščina kardinala Missia utegne biti precej znatna, ker je umrli kardinal kot ljubljanski knezoškof previdno in jako štedljivo gospodaril ter je bil vrhu tega zavarovan za dosti visoke svote. Pri „Greshamu“ je bil že dlje časa zavarovan za 50.000 kron, pri „Mutualu“ pa se je pred $2^1/_2$ letom zavaroval za 100.000 K. „Mutual“ izplača zapuščina 104.000 K, ker znaša 4000 kron kardinalov delež na čistem dobičku tega zavoda. Čuje se, da je umrli kardinal zapustil vse to imetje duhovniškim zavodom v Gorici.

— **Iz italijanskega taborja na Goriškem.** V Gorici je pred kratkim začel izhajati dnevnik „Gazzettino“, ki hoče biti demokratično liberalen in pobija dosedanjega absolutnega

gospodarja goriških Lahov, deželnega glavarja Pajerja, in njega politično društvo „Unione“. Sploh se kaže, da se je začela Pajerjeva ladja pogrezati. V furlanskih kmetskih občinah je bil izvoljen klerikalec dr Faidutti, ki je po krvi Slovenec in tudi doslej še ni izjavil, da je renegat. Faidutti se najbrže ne pridruži nobenemu klubu. — V furlanskem veleposestvu je bil kakor znano, zopet izvoljen conte Panigaj. Ta se je bil odpovedal mandatu, ker ni hotel plesati, kakor je žvižgal Pajer. Panigaj se ni poravnal s Pajerjem in je bil izvoljen proti Pajerjevemu političnemu društvu „Unione“, ki je imelo prvotno že druzega kandidata določenega, a se ga ni upalo postaviti, ker so se bili Furlani med seboj dogovorili, da zopet volijo Panigaja.

— **Tržaško časnikarstvo.** Namestništvo v Trstu je ustavilo izdajanje italijanskega protižidovskega lista „Avanti“, in sicer zaradi dopisa glede ravnanja z vojaki pešpolka št. 47. Kadar bodo izjemne naredbe razveljavljene, bo „Avanti“ zopet lahko izhajal. — V Trstu se snuje list „Il Sole“, ki bo zastopal antisemitsko strujo. Govori se, da sta dunajski župan dr. Lueger in njegov pobočnik Schneider s tem projektom v zvezi. Že sedaj je očitno, da bo ta list Slovencem sovražen.

— **Slovansko bogoslužje.** Poroča se, da je Rim novič potrdil slovansko bogoslužje za krško škofijo in „Tagespost“ javlja, da se je v nedeljo v nekaterih cerkvah že uvedlo.

— **Društvo »Zvezda« na Dunaju** priredi na belo nedeljo dne 6 aprila svoj zabavni večer v dvorani restavracije „Regensburgerhof“, Dunaj I. Sonnenfelsgasse 2. Vspored je sledeč: Predavanje gosp. K. „Nekoliko o socijalnem življenju v Slovencih“; po predavanju sledi petje društvenega pevskega zbora. Začetek ob 6 uri zvečer. Prijatelji društva dobro došli!

— **Umrl** je v Ljubljani v starosti 70 let umirovljeni stotnik gosp. Vincenc Hübschmann, imetelj vojne kolajne in častnega zaslužnega križca. Pokojnik je bil rodom iz Spodnjega Štajerja in je imel v Brežicah svoje posestvo, a živel je dolgo let v Ljubljani, za katero je imel prav posebne simpatije. Pokojnik, ki je bil obče priljubljen, je bil velikodušen podpornik revežev in si je zlasti za dijaško in ljudsko kuhinjo v Ljubljani pridobil nevenljivih zaslug. Lahka mu zemljica in ljub spomin!

— **Ubil** se je železniški čuvaj Matevž Soklič iz Most na Gorenjskem. Padel je ponoči čez škarpo.

— **Nesreča vsled zanikrnosti.** Marija Polak, stanujoča pri Turlovcu poleg Litije, pustila je 3letno hčerko Marto sedečo na štedilniku, v katerem je poprej menda še dobro zakurila in se potem odstranila. Vnele so se cunje in drva in otrok se je med groznimi mukami popolnoma spekel. Ker je bilo ravno veliko nedeljo, bilo je kmalu polno ljudi na licu mesta. Nejevolja zbok tolike nemarnosti je bila splošna. Zanikrna mati se bode morala pri sodniji zagovarjati, ker je morala biti več ur od stanovanja, da je bilo mogoče, da se je deklica spekla kakor pečenka.

— **Prevarani pohabljenec.** Reški listi poročajo: Ivan Kučan je šel kot mlad mož v svet. V Kajiri v Egiptu ga je zadela velika nesreča. Pri neki eksploziji je oslepel in odtrgani sta mu bili obe roki. Vrnil se je domov in začel pravdo za odškodnino. Ko je sodišče njemu v prid razsodilo, ponudil se mu je dober prijatelj, da stori zanj vse korake, kar jih je treba, da se dobi odškodnina. Kučan je prijateliu zaupal in dobil 5000 frankov. Daroval je prijatelju stotak, da je vse tako dobro opravil. Sedaj pa so tega prijatelja zaprli, ker je prejel 50.000 frankov, a le deseti del odštel pohabljencu, drugo pa sebi pridržal.

— **Sod ga je zmečkal.** 32letni Fran Jenčič, mizar iz Bat, je hotel pomagat zvaliti raz voza neki sod. Komaj pa se je približal vozu, zdrsne sod in se zvali na njega ter ga je tako strašno zmečkal, da so ga morali takoj prenesti v bolnišnico in je malo upanja, da ostane pri življenju. Jenčič je oče osmero otrok.

— **Osem jih zgorelo.** V Bostonu je izbruhnil pred par dnevi v neki hiši ogenj, v kateri so stanovali večinoma Italijani. Kot posledica jih je osem mrtvih, trije težko opečeni, trije hudo poškodovani vsled skoka skozi okno, ostali pa več ali manj pohabljeni. Zgoreli so štirje moški, tri ženske in jeden otrok.

— **16 let po nedolžnem v ječi** je bil brat nekega Schlüsselberga, ker so ga obsodili, da je leta 1878 umoril neko kmetico. Obsojen je bil na vešala, a potem pomiloščen na dosmrtno ječo. Sedaj je umrl in hkrati so tudi dognali, da on ni morilec, ampak njegov brat, ki je sedaj 70 let star in katerega so že potegnili v zapor.

— **Poskušen samomor — s slivovko.** Na Dunaju je šel te dni šestošolec Friderik K. v neki hotel in je zahteval tam sobo, v katero se je zaklenil. Dve uri pozneje je zaslišal sluga hotela težek padec v sobi dijaka. Ulomili so vrata in našli dijaka — na tleh nezavestnega. Na mizi pa je bila steklenica, v kateri je bilo še malo slivovke. Zdravniki so dognali, da se je hotel dijak z alkoholom zastrupiti. Friderik K. je pozneje sam priznal, da se je hotel zastrupiti, ker je dobil v šoli slabo spričevalo.

— **Kako se v Ameriki kregajo časnikarji.** Iz Clevelanda se poroča: Poljska lista v Clevelandu „Kuryer Clevelandski“ in pa „Polonija“ sta si prišla v lase. „Kuryerjev“ uslužbenec Edvard S. Smilaek je v soboto zjutraj ob 3. uri ulomil v urad „Polonije“ na 2083 Broadway ter pričel razmetavati po tiskarni. Zmešal je črke iz različnih omar vse križem. Odprl je nekaj že zaklenjenih form tako, da je padel ves stavek skupaj. Porušil je dalje vse čolne, v katerih so bila nastavljena imena naročnikov in vsled tega zadnjega čina bo morala „Polonija“ skoraj prenehati z izhajanjem, ker so ji imena naročnikov in čas, kdaj poide njih naročnina, popolnoma zgubljena. Teodor Gluzinski, urednik „Polonije“, je bil ves iz sebe, ker je našel tiskarno v takem položaju.

— **Veleizdajstvo.** V Varšavi je bil nedavno aretiran polkovnik ruske armade Grimm, pribočnik generala Puzycevskega, ker je prodajal nemški vladi ruske mobilizacijske načrte. Opomniti nam je, da je ta izdajica zaslužil pri tem lepem delu 400 tisuč rubljev. — Grimm je bil takoj postavljen pred vojno sodišče in ko se je dokazala njegova krivda, bil je ustreljen. To se je zgodilo 7. t. m. ob 8. uri zjutraj. Izdajica je svojo krivdo priznal in je še dostavil, da to svoje delo smatra kot dokaz kreposti, ker se je tudi v ruski armadi vedno čutil Nemca in da je to, kar je storil, delal iz ljubezni do svoje nemške domovine. Ko mu je prokurator na to opomnil, da je svojo ljubezen do domovine prodajal za drag denar, je izdajica potuhnil glavo in molčal. Na to so zagrmele ruske puške in nemški izdajica se je zgrudil na zemljo. Ta slučaj opominja Rusijo, naj se varuje svojih dobrih nemških prijateljev.

— **Zgodovina influence.** Sedaj ko je minul oni mokri čas, v katerem je povsod znana influenca tako navadna v hišah, poglejmo nekoliko v zgodovino, ki prvič omenja influenco l. 584. Takrat je bilo kakih 6 let vreme izvanredno mouro in za njim je sledila zopet huda suša. Posledica temu nenaravnemu vremenu je bilo splošno glavobolje, kihanje in zevanje tako, da so ljudje kar mrtvi padali na ulicah. Tudi živina je trpela na tej bolezni. Posebno slabo je bilo na Francoskem, Španskem, v Italiji in Normandiji sploh v južnih deželah. Leta 1327. besnela je posebno v Italiji. Leta 1405. in 1410. nastal je v Parizu epidemični katar s kašljem in glavobolom, da so morali zapreti vse urade in trgovine, ker je bilo vse bolno. Začetkom marca l. 1404 obolelo je v samem Parizu do 100.000 ljudi ter so tudi cerkve bile zaprte. Leta 1510. bila je zima suha, a influenca se je pojavila več ali

manj po celem svetu. Vsakokrat, kadar je nastopila influenca, pravi zgodovina, bilo je suho leto Leta 1729 razširila se je iz Rusije na Angleško, Nemško, Italijo, Francosko in Španisko. V Londonu je vmrlo od nje v jednem tednu čez 1000 ljudi in na Dunaju je obolelo 60.000 ljudi. Ta influenca namreč l. 1729. se je polagoma širila povsodi ter je tri leta pozneje zasedla celo severno Ameriko, Jamajko, Meksiko in Peru. Leto 1775 bilo je jedno zadnjih velikih pojavov influence v Evropi in sicer tako hudo, da so od nje vmirali ne samo ljudje, temuč tudi konji in psi, ker so prišli v dotiko z ljudmi. Sedem let pozneje prišla je zopet iz Kine v Rusijo, ter od tam po celej Evropi. Splošno se je opazovalo, da so bili pred ali po nastopu influence navadno potresi, izbruhi vulkanov, ali prikazovanje meteorov in raznih drugih znamenj na nebu, vsakokrat pa jej je bila predhodnica suša. Ime „influenca“ izhaja od Angležev. Francozi pa so jo nazivali la „Grippe“, kar se je tu ali tam tudi pri nas obdržalo pod imenom „hripa“. Seveda čudno ni, da je bilo v prejšnjih stoletjih kraljevanje influence močneje kot dandanes, ko je napredujoča zdravniška veda znašla raznih pripomočkov zoper njo.

Zahvala.

Za izkazana, dobrodejna sočutja med boleznijo in ob smrti našega iskrenoljubljenega soproga oziroma očeta in strica, gospoda

Avgusta Puciharja

poslovodja tiskarne Blasnikovih naslednikov

nadalje za lepe vence, kakor tudi za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo vsem svojo odkritosrčno zahvalo. Nadalje zahvaljujemo iskreno gg. pevce »Glasbene Matice« za k srcu segajoče žalostinke pred hišo in ob odprtem grobu. Ravno tako hvalo izrekamo cenj. lastništvu in njegovim gospodom tovarišem Blasnikove tiskarne kakor tudi članom slavnega tiskarskega društva za izkazano nam naklonjenost. Vsem še enkrat našo nasrčnejšo zahvalo.

Žalujoči ostali.

Loterijske srečke.

V Brnu dne 2. aprila t. l.: 16, 42, 90, 54, 28.
Na Dunaji dne 29. marcija t. l.: 19, 51, 63, 56, 76.
V Gradci dne 29 marcija t. l.: 39, 75, 69, 66, 8.

1

Tržne cene.

V Ljubljani dne 4. aprila 1902. Pšenica K 10 — h, rž K 7 30 h, ječmen K 7·— h, oves K 8 — h, ajda K 6·50 h, proso K 6 — h, turšica K 6 20 h, leča K 10·— h, fižol K 7·— h Vse cene veljajo za 50 kilogramov.

Za bolne v želodcu!

Vsem tistim, kateri so se skozi prehlajenje ali preobilno jed, ali s težko prebavljivo, prevročo ali mrzlo jed ali neredno življenje, želodečno bolezen nakopali kakor: **želodečni katar, želodečni krč, želodečni bol, težko prebavanje ali želodečno zazliženje,** se jim tu dobro domače sredstvo priporoča, kateri izvrstni zdravilni učinek je vže mnogo let izkušenj. To je znano

prebavno in kričistilno sredstvo,

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je iz izborno zdravilnih zelišč z dobrim vinom pripravljeno ter vtrdi in poživi celi človeški prebavni organizem, brez da bi to kakšno čistilno sredstvo bilo. Zeliščno vino odstrani vsa motenja v krvi in čisti vse slabe snovi v krvi, ki bolezni provzročujejo, in deluje na prenovitev zdrave krvi.

Pri pravočasni rabljivosti tega zeliščnega vina, se vsaki želodečni bol kar v kali zatre. Zatorej bi se pred vsem drugim močnim in razjedljivim sredstvom. Ni le zdravju škodujejo, rabilo. Vsa znamenja kroničnega (zastarenega) želodečnega bola so: **glavobol, riganje, zgaga, napenjanje, slabosti z bljuvanjem,** katera vže po kratkem povživanju tega vina prenehajo.

Zabasanje in temu slabi nasledki, kot **tesnoba, kolika, srčno bitje, pomanjkanje spanja, naliv krvi v jetra, vranica** in **v črevа**, se skozi to zeliščno vino hitro in na lahek način odpravi, ker vse slabi snovi iz želodča in črev odstrani.

Suhi bledi obraz, pomanjkanje krvi, slabost, so znamenja slabega prebavanja, slabe krvi in bolnih jeter. Pri popolnem **slabem teku, razdražljive oslabelosti** in **slabem čutu**, kakor **vednem glavobolu** in **pomanjkanju spanja**, odmrjejo taki bolniki počasi pa gotovo. Zeliščno vino pa dá oslabelemu životu **novo moč.**

Zeliščno vino povzdigne tek, povspeši prebavljenje in reditev, ter preosnovi in pospeši in zboljšuje napravo krvi, poživi vzdražene živce in preskrbi bolniku nove moči in novo življenje. Mnogobrojna priznanja in pohvalna pisma potrjujejo vse to.

Zeliščno vino se dobiva v steklenicah po **1 gld. 50 kr.** in **2 gld.** v lekarnah v Ljubljani, Litiji, Kamniku, Škofji Loki, Kranju, Radovljici, Idriji, Tolminu, Trebnjem, Novem mestu, Ribnici, Kočevju, Metliki, Črnomlju, Postojini, Ajdovščini, Vipavi, Celju, Sežani, Trstu itd., kakor v vseh lekarnah v Avstro-Ogerskem. Tudi razpošiljajo 3 ali več steklenic po izvirnih cenah na vse kraje Avstro-Ogerske

Proti ponarejanju se svari!

Zahteva naj se izrecno

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

Tiskarna J. Blasnika nasl. se priporoča v lično izvršitev vizitnic, kuvertov s firmo, računov in sploh vseh tiskarskih del po najnižjih cenah.

Odgovorni urednik **Rajko Pirkovič.** — Tisk in založba **J. Blasnikovi nasledniki.**